

ŽEROTÍN

52

prosinec 2019
ročník XVII
čtvrtletní zpravodaj
Obecního
úřadu Žerotín

OBSAH:

Zprávy obecního úřadu - Společenská kronika - Staré pneumatiky - Co přináší letošní školní rok - Pěstitelská výstava - Literárně hudební podvečer - Žerotínské střechy - Vzpomínka - Staré žerotínské zvyky - O názvech - Vánoční chvilka poezie - Pozvánka na výstavu - Mistrovský turnaj ve stolním tenise - Svoz kovošrotu - Svoz odpadu pro rok 2020

Periodický tisk územního samosprávného celku • Vydává: Obec Žerotín • Žerotín 13, Litovel 784 01, IČO 00299758 • Registrováno u MK pod značkou: EČ MK ČR E 17321 • redaktor: Jiří Němec • Redakce mobil: 724 738 032 • email redakce: red.zpravodaj@seznam.cz • Názor autora článku nemusí být nutně názorem vydavatele, do textu autora nezasahujeme.

Uzávěrka příštího čísla: 28. února 2020

Zprávy obecního úřadu

Tak jako v jiných městech a obcích, bude muset i naše obec upravit cenu za svoz komunálního odpadu od roku 2020. V uplynulých 10 letech tato cena nebyla nijak upravována a vzhledem k tomu že se opakovaně zvýšila cena za svoz a s velkou pravděpodobností vzroste poplatek za skládkování, bude muset i naše obec přikročit k tomu, aby svoz nedotovala ze svého rozpočtu. Pokud zastupitelé obce na zasedání dne 10. prosince schválí novou vyhlášku o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, budou občané platit od nového roku poplatky ve výši 400,- Kč. Poplatek za psa se měnit nebude.

Splatnost poplatků za odpady a psy zůstává stále stejná tj. do 30. 6. s tím, že je možné jej uhradit převodem na účet obce č. 1801707369/0800, VS je číslo domu, nebo je možné jej **uhradit přímo na Obecním úřadě a to od 10. 2. 2020.**

Poděkování

Děkuji občanům za třídění odpadu v obci. Celkem bylo vytríděno za období červenec – září 2019:

Papír	0,973 t
Plast	2,227 t
Sklo	0,537 t
Kovy	0,000 t
Nápojový karton	0,053 t

Chtěl bych také touto cestou srdečně poděkovat všem občanům,

kteří se podíleli na letošní podzimní výstavě. Letos se peklo na téma „Perníky a perníčky, pro mlsné jazyčky“.

Vedení Obecního úřadu přeje všem občanům veselé prožití vánočních svátků a do nového roku hlavně pevné zdraví.

Společenská kronika

Narodili se:

Eliška Škurková

Vítáme ji do svazku obce

Jubilanti:

Karolina Bartošová – 94 let

Do dalších let přejeme hodně zdraví a spokojenosti

Staré pneumatiky patří do pneuservisů

Žádáme občany, aby využívali bezplatného zpětného odběru pneumatik ve vybraných pneuservisech a nevozili pneumatiky na svoz nebezpečného a velkoobjemového odpadu, kde za jejich likvidaci obec zaplatí nemalé peníze. Pneumatiky lze zdarma odevzdat na těchto místech:

- Autocentrum Kelich s.r.o., Šumerská 1522, Uničov

- Autoservis Pavel Dušek, Na Nivách 278, Uničov

- Pneuservis – Ing. Miroslav Filípek, Litovelská 1280, Uničov

- Bobcat CZ, a.s. Cholinská 17, Litovel

- Team TAXI.cz, Lidická 2176/18, Šternberk

- EXCALIBUR ARMY spol. s.r.o., Olomoucká 1841/175, Šternberk

Další odběrná místa naleznete na webu obce v aktualitách.

Rozhovor se starostou obce

1. Pane starosto, zastupitelstvo obce má za sebou první rok od loňských voleb. Vy jste se stal starostou až poté, co jste tuto, řekněme nevděčnou funkci vzal. Vplul jste do neznámých vod. Jak se vám plave?

Předně mi dovolu, abych poděkoval těm, kteří zde sloužili přede mnou. Ať jsou to starostové či celá zastupitelstva. Měli nelehký

úkol a odvedli přitom kus práce. Já jsem postupně navázal na již rozběhnutý proces a snažím se jej zdárně dokončit. Ne vždy je to lehké a ne vše se povede tak, jak bych si představoval. Stojí to poměrně velké úsilí a hlavně spoustu času a opravdu velice obdivuji ty, kteří tuto práci vykonávají v jiných obcích. Naštěstí mám tu výhodu, že je zde velká podpora ze strany

zastupitelstva a místostarostky obce. Bohužel ne všude to tak je.

2. Zahrajeme-li si na kapitána lodi, tak jak se osvědčuje posádka? Jak pracuje zastupitelstvo?

Za uplynulý rok bych velice rád poděkoval našemu zastupitelstvu obce za příkladnou práci a přeji nám, aby naše spolupráce vydržela co nejdéle a podařilo se nám pro

naši obec udělat v následujících letech to nejlepší.

3. Bezesporu největší letošní výzvou byla výstavba nové dešťové kanalizace a silnice přes obec. V jakém stavu akce je?

Dešťová kanalizace je již hotová, stejně tak průtah obcí. Akci realizoval Olomoucký kraj za finančního přispění obce na dešťovou kanalizaci a části chodníků včetně autobusových zastávek. Zbytek chodníků za zelenými pásy realizovala obec z vlastních zdrojů. Jsem velice rád, že tato akce, která zkomplikovala dopravu v naší obci a způsobila starosti nejednomu z nás, je již za námi.

4. Co nás čeká ohledně investic v dalším období?

Vše je závislé na dotacích. Na příští rok máme naplánovanou rekonstrukci tělocvičny, kde bude zhotovena nová podlaha včetně obložení, dále pak zateplení střechy a výměna svítidel, zde bychom

mohli ušetřit náklady za energie v následujících letech. Letos jsme již o dotaci žádali, ale bohužel jsme neuspěli. Celková investice je plánována na cca 3 mil. korun. Jako další je určitě naším cílem dokončit chodníky a započít rekonstrukci veřejného osvětlení. Zde se ještě cena investice upřesňuje. Dále bychom chtěli opravit sokl u naší kaple a zrestaurovat křížek v polích směrem na obec Hnojice, zde je celková investice okolo 130 tisíc korun. Takže nám držte palečky, ať v žádostech o dotace uspějeme.

5. Do začátku letošního roku ještě stále nebyly některé domácnosti připojeny na splaškovou kanalizaci. Obec jim hrozila pokutami a kontrolami. Vyřešil se tento problém?

Bohužel částečně, nyní se již většinou jedná o objekty určené k rekreaci, které nejsou napojeny na kanalizaci nebo mají svou vlastní čističku.

6. Co konkrétně nás v obci čeká a nemine v roce 2020?

Bohužel musím oznámit zdražení za svoz komunálního odpadu. Neustále dochází k zvyšování cen za svoz odpadu, určitě dojde ke zvýšení cen za skládkování a to se celé musí projevit ve výsledné ceně. Jsme doposud jedna z mála obcí, která měla jeden z nejnižších poplatků za svoz.

7. Blíží se konec roku. Co byste vzkázal spoluobčanům?

Všem spoluobčanům bych tímto srdečně poděkoval za shovívavost při realizaci průtahu obcí včetně chodníků. Určitě ji budeme potřebovat i v nadcházejícím roce pokud se nám povede získat dotaci. Popřát všem veselé prožití svátků vánočních a hodně zdraví a pohody v novém roce.

Pane starosto, děkuji za rozhovor.

Jiří Němec

Co přináší letošní školní rok

Školní rok jsme letos zahájili v pondělí 2. září. Plánovali jsme malou „zahradní slavnost“, ale vlivem nepřízně počasí jsme se všichni museli vtěsnat do místnosti II. třídy. A nebylo nás málo: do prvního ročníku letos nastoupilo 11 žáků z Žerotína, Strukova a Hnojic. S nimi přišli oslavit zahájení školní docházky i rodiče, prarodiče, letos i někteří strýčkové nebo tety. Celkem je ve škole v letošním roce 37 žáků a v mateřské škole 24 dětí. Učitelský kolektiv je stabilní. Letos však odešla do zaslouženého důchodu naše milá, veselá a neopakovatelná paní školnice Libuška Krylová, kterou nahradila Bronislava Buchtová.

Libuše přejeme, aby měla konečně čas na své koníčky, cestování, kytičky, rodinu a odpočinek. Snad na nás po 26 letech bude vzpomínat s láskou a úsměvem a také se někdy přijde podívat, co se ve škole změnilo.

Změn se plánuje docela dost. Budovy se nestavějí na věky, je třeba se o ně starat. I naše škola potřebuje opravy. Zahájili jsme školní rok s novými podlahami a tabulemi ve třídách, snažíme se postupně obměnit vybavení tříd a doplníme také úložné prostory pro pomůcky, archivní materiál, pro

žáky a zaměstnance. Pomalu se naplňuje naše kapacita a už nám začínají být prostory malé. Je docela možné, že brzy nevyhovíme všem žadatelům o umístění do základní i mateřské školy. Zřizovatel (obecní úřad) je informován o stavu budovy i kapacitě školy a je otevřen opravám, novým nápadům a přestavbám. Nejprve je třeba opravit to nejnnutnější, začneme tedy od střechy, okapů a svodů, aby nezatékalo. Sháníme dotace na radikálnější úpravy interiéru i exteriéru budovy. S tím bude spojeno řešení bezbariérovosti školy.

Na programy pro děti a žáky v loňském a letošním roce čerpáme dotace Šablony II., spolupracujeme s MAS ve Šternberku a okolními školami. Připravili jsme celou řadu vzdělávacích projektů a programů, které děti nejen vzdělávaly, ale také bavily! Dokumentární fotky sdílíme na našem webu.

Na co se můžete těšit? Po podzimní dílničce a prezentaci žákovských prací na obecní výstavě připravujeme pásmo na Vánoční koledování (6. 12.), prodej drobných výrobků a občerstvení na Vánočním jarmarku (12.12.). Pokud bude dost ochotných rukou z řad rodičů a příznivců školy, zorganizujeme školní ples a dětský karneval (17. a 18.1.). Připravujeme také řadu besed pro rodiče a veřejnost s odborníky na různá témata – komunikace, zdravý životní styl, předškolní zralost, kyberšikana a další.

Jsme rádi, že školu podporujete a máte zájem o to, co se u nás děje. Vždyť je to škola vaše a vašich dětí.

Ředitelka školy Marie Slimaříková

Tradiční podzimní pěstitelská výstava

Na krásné slunečné říjnové dny, konkrétně sobotu a neděli 19. a 20. října připravili pracovníci naší obce spolu se spoustou dalších spoluobčanů tradiční výstavu toho, co se urodilo v našich sadech a zahrádkách. Bylo znát, oproti minulým letům, že nabídka výpěstků není tak bohatá, jako dřív. Za to nemůže neochota pochlubit se úrodou, ale fakt, že úrody letos, a zvláště kvalitní, která by snesla kritické pohledy návštěvníků, prostě letos nebylo tolik. Tím spíše zaslouží uznání všichni, kteří

svá jablíčka, hrušky, ořechy, hroznové víno a další plodiny přinesli. Jestli ovšem předchozí věta vyzněla tak, že letošní výstava byla chudá, tak to je omyl. Byla velice pestrá a bohatá. Bohatá na mnoho dalších exponátů především díky našim spoluobčanům, ba i přespolním, kteří na výstavu exponáty zapůjčili.

Zaslouží si být jmenováni. Tak tedy, fotografie dodali: Lada Sejáková, Jiří Vrána, Vojtěch Venský, Stanislav Krejčí jun. a Stanislav Krejčí st., Pavel Čunderle a Jiří

Němec ml. Posledně jmenovaný dodal též zajímavé pracovní návrhy kovářských uměleckých výrobků. Zajímavá byla výstavka dřevokazných hub pana Koudelného, která se prezentovala u nás vůbec poprvé. Nechyběly úžasné realistické obrazy naší přírody Honzy Hubáčka kresby paní Jarky Vrbkové.

K obdivu nad umem dále byla keramika paní Kotkové, textilní výrobky paní Šperlikové, tašky paní Němcové. Pro zkrášlení byla k mání kosmetika paní Capkové

nedostatkem návštěvníků. Lidé si zvykli spojit sobotní či nedělní vycházku s návštěvou „kulturáku“. Podívat se, pustit si pestrost barev podzimu za oční víčka, poklábosit se známými, okomentovat vystavené exponáty a těšit se na příští rok. Stejně jako jsem to udělal já.

Výstava by nebyla, nebýt Vás všech, kteří jste přijali výzvu obecního úřadu a buď svými výstavními příspěvky nebo pochutinami do bufetu či organizační spoluprací se do zdatu výstavy zapojili. Obec všem srdečně děkuje.

a přicházející památku zesnulých bylo možné uctít i zakoupením „dušičkové“ výzdoby od paní Kučerákové a pana Slimaříka. Pichlavými sukulenty se pochlubil pan Lukeš.

Letos se opět vyznamenaly i obě naše školy. Mateřská i obecná. Jejich výstava z prací žáků s podzimní tematikou se musela líbit každému.

Tradičně se prezentovala i šternberská léčebna VINCENTIN a návštěvníci se mohli seznámit s klokánkem JASNĚNKA.

Rovněž nezklamalo občerstvení nachystané pro návštěvníky. Každý z nich si mohl ve vestibulu sálu posadit, dát si kávu nebo čaj a vybrat si z pestré nabídky upečených sladkostí, které dodaly naše panímámy a také okusit něco z ochutnávek sýrů a uzenin dodaných přímo od výrobců, nebo ochutnat pivo od „Trokanů“.

Ovšem, aby výstava dostala svému názvu, tedy pěstelská, je nutno vyjmenovat ony pěstitele:

Jiří Vrána, Vojtěch Čouka, Karel Sládek, Josef Motán, Ladislav Motán, Jan, Hubáček, Robert Venský, Pavel Čunderle, Radovan Štábl, Josef Lakomý, Ladislav Bajer, Josef Kobylka, Jaroslav Krejčí, Silvie Němcová a Ovocné sady Nesét a Úsovsko a.s. Veleboř.

Jestli jsme na někoho zapomněli, omlouvám se.

Důležité bylo, že výstava netrpěla

Jiří Němec

Zvláštní poděkování patří také firmám, která poskytly své produkty na ochutnání:

Zemědělské družstvo Újezd u Uničova, Brazzale Moravia a.s., A.W.spol. s.r.o. – Olomoucké tvarůžky Loštice, Úsovsko a.s. – Klopina a Sady Nesét.

Robert Venský

Literárně hudební podvečer

Osmého listopadu, pár dnů po Dušičkách, ožil sál kulturního domu, jak už název článku napovídá, hudbou a mluveným slovem. Již několik roků v tomto podzimním čase představuje redaktor našeho zpravodaje Jiří Němec spoluobčanům také svou literární tvorbu. Konkrétně povídky. Letos byla prezentace ozvláštněna křtěním nové povídkové knížky. Jmenuje se Laskavé povídky.

Knížku autor pokřtil společně s kapelníkem hudební skupiny A.M. Úlet Janem Adamcem. Ten také se svou kapelou doprovázel čtené povídky písničkami. Mimo A.M. Úlet hrála a zpívala i děvčata ze seskupení The Addams Sisters. Posluchači se mohli ke křtu připojit přípitkem, který pro všechny autor přichystal. Vzhledem k tomu, že autor tohoto článku je protagonistou onoho

podvečera, není na místě, aby jej také sám hodnotil. Takže spíše jen osobní dojem, že se účastníci po více jak dvou hodinách rozcházeli spokojení.

Akce se konala za výrazného přispění a pomoci Obecního úřadu, kterému tímto autor vyjadřuje poděkování.

Jiří Němec

Žerotínské střechy

Tak co? Poznali jste na fotografii v minulém zpravodaji, o jakou část Žerotína jde? Jak jsem očekával, nenapsal do redakce nikdo. Přesto alespoň na ulici mě dva občané zastavili a řekli mi, že po víceméně delším zkoumání na to přišli. A přišli na to správně. Jedná se o pohled ze severu na jih na střechy linie domů v „Domkách“. Úplně napravo můžete tušit Tepličku a vlevo zase budovy kolem zámku.

Jak se odborně nazývá tento architektonický prvek?

Dnes mám pro vás jinou otázku. Kde, aniž byste se hned šli podívat, takový sloup můžete vidět? A kolik koulí tam je? A hlavně, jak se takové kouli jako architektonickému prvku na stavbách, říká? Je to takový moc pěkný, typicky český název. Zapátráte? Komu se pátrat nechce, může si správný název architektonického prvku přecíst na předposlední stránce zpravodaje.

Jiří Němec

Vzpomínka

Vánoční svátky se kvapem blíží. Nastává období největšího náporu nejen na peněženky. Stoupá nervozita, ale hlavně se začíná kumulovat tlak na naše ženy. Bez nich by asi v mnoha domácnostech Vánoce dopadly prachbídne. A to si vezměte, že dnešní doba mnoho starostí ulehčuje. Kdopak si dnes vzpomene, jak tomu bývalo dřív... Dostal jsem do redakce dopis - vzpomínku - o údělu žen v dobách minulých ale zase ne tak dávných, aby nebyli pamětníci. Zde je. Po-

slala jej paní Alena Pazderová a rád jej předávám:

*Ženu statečnou kdo nalezne,
nad poklady větší je cena její.
Úryvek z Bible*

Chtěla bych vzpomenout na venkovské ženy let 40 a 50 v době poválečné a v době společenských změn na vesnici, ne pro každého příznivé, leckdy i bolestné! Vedle každodenní těžké práce, která je čekala v hospodářství,

domácnosti, péči o děti, je čekal také nedostatek zboží a lístkový systém. *(Lístkový systém bylo státní opatření, kterým byl řízen přidělový systém různých životních potřeb člověka. Dle tohoto systému měl každý člověk např. nárok jen na omezené množství mouky, pečiva, másla, masa apod. Samozřejmě, že přidělované množství ani zdaleka potřebám nestačilo. Poznámka redakce)*

Mnohé se vyrovnávaly se ztrátou blízkého člověka ve válce.

Žily statečný život, i když si to ani neuvědomovaly, co všechno musely zastat. Ale uměly se i bavit. Hrávaly ochotnické divadlo, cvičily v Sokole, jezdilo se na poutě.

Vzpomenu na naši sousedku paní Anežku Sládkovou, kterou jsem vídala denně. Byla to žena optimistická, veselá a společenská. Ráda vzpomínám na všechny. Byly to naše prababičky, babičky a ma-

minky. Zaslouží si náš vděk, úctu a vzpomínku. Žily život samozřejmě a neokázale.

STARÉ ŽEROTÍNSKÉ ZVYKY A OBYČEJE II.

/zvyky a obyčeje při sklizni plodin/

Ing. František Hejnar

Olomouc 2010

Jede se na mak!

Prázdniny pomalu končily Kluky zase čekala škola. „Rači na to ani nemeslet!“ – prohlašovali malí „fištróni“. Sluneční paprsky hřály méně a voda byla studená. Břehy Tepličky se vyprázdnily. Kluci byli stále více tlačeni k povinnostem, „abe přes prázdnine uplně nezvlčele a abe se jim nezkrátile žele“...

„Jedte na mak!“ – ozvalo se jednou na konci srpna. Nezbyvalo nic jiného, než chystat pytle, košíky a provázky. A když bylo klukům dovoleno, „odělat si večir oheň a opicť pár jablek“, bývala už práce s makem mnohem radostnější ... To už se zdály makovice na sluníčku pěkně vybarvené ... A každá byla jiného tvaru ... „Nekeyr bele boclaty až bachraty, jiny ščóply, našle se e všelejaci mrcci“. Malí brigádníci sledovali, kterou makovici již načaly „sékurke“. Jejich pozornosti neušel „žádné panáček, pavóček nebo klišťák“, v řepě žádný zajíc ani „korotva“ a nad nimi žádná „kaňa“. Makovice se v kolénku pěkně podložila ukazováčkem a odlomila – tak, jak to předváděl pantáta. A pytle se rychle plnily.

K večeru bylo nutno vylámat a spálit „makovice“. Na to se kluci obzvlášť těšili, a zdálo se to být

jednoduché. Za chvíli však byly palce a prsty na nohách pořádně potlučené. Tehdy se chodilo v létě „poboske“ a do makovin se muselo nad zemí pořádně kopnout, aby se odlomily. A než se „nadělá pár nároči“ makovin ...

Teprve potom nastala ta slastná chvíle, nejen pro kluky, ale i jejich kamarády, kteří při práci vydatně pomáhali. To už se sluníčko sklánělo ke Strukovu. Za chvíli byla z nalámaných makovin hromádka žhavého popela, „a hned se do něho začale sázet jabka“. Pak přišly na řadu cigára. Z tlustých makovin se vyšťáral vnitřek a nacpal suchým listím z makovin. To už se k poli blížil povoz s kravkami. „Honem ešče vešťárat jabka!“ Sluníčko zapadalo.

„Lóskání mako jož za moc nestálo. Mako belo kolek petlu a nebralo konca. Sedět na legáto každó makovico rozřezat nožem a veklepat z ni mak do hrnca ... Vůbec to neoběvalo! Nakonec pantáta řekl, „že se v tem šťárem a že nám to de jak psovi pastva!“

Bylo rozhodnuto, že makovice budou řezat na řezače a pak „fókat na fokaro. To už bylo zábavnější. Pořezané makovice se „prosivale na řičece a potom párkrát přefókle na fokaro. A z korýtká fokaro se

potom sypal krásné modré máček. A bez práce! Zas jedna povinnost z krko!“

Podzim

„A než se nadáš, je to říjen. Deň se kráti. Řijnovy slonko stává pozdě a je po té žňové dřině cely zmordovany. Proto se mo chce brzo na kutě“...

Nadřeli jsme se z jara, úroda je pod střechou, otavy sveženy. Na cestách již „vuz v žebři“ není vidět. „Jenom samy deskovy voze plny zemské jablek. Nekde jož e s cukrofkó nebo nató“. Večer je cítit čmoud z ohňů a slyšet svolávání koroptví

„Slonečko se jož nemá na co pěkyho podivať. Je to říjen – měsíc břochatých póku, pavočen, slemáku a hlést ... A také posledních moch“.

„Přes pola se ráno valijó chochvalce mlhe. Na travnatých polních cestách se ze své mladostó rozlóčele poslední řijnovy praševke. Bévale hebóčky a kolatóčky. Včel začénaji mřít. Só jak papundekl a plny hnědého pracho. Nekde se ešče objevojó poslední kravěnke“. Venku je syrovina – opravdový říjen. Strakatý a teplý podzim je pryč. Všecko šedne a vlhne. Ne nadarmo se říká: „Na jaře fura

dyšča a žečka blata, na podzim žečka dyšča a fura blata ... Cokrofka to jož má spočítany ... A po ni jož bodó jenom oračke“.

Vebirání jablek

Ráno slunce vstává s mlhami. Při rozbřesku, který se již značně opožďuje, se přes celé východní nebe dlouho růžoví táhlé šmouhy. Přichází nový den, který se pomalu rodí kdesi nad šternberskými lesy.

Pacholci a „divke“ na gruntech si smutně posteskli:

„Od svatýho Václava

O sedláku zlá strava:

Hrnec jablek, hrnec řepe,

A do roke hodny cepe“.

I když to bylo přehnané, strava se přece trochu zhoršovala. Nastával podzim, den se krátil a práce bylo méně.

Když zhnědla a zaschla nať, nadchází čas – „jablek“. Pantáta již s kravkami a plóžkem s dlouhými železnými pruty vyorává. Radlice rozrývá řádek a pruty hrnou zeminu do stran, přičemž se hlízy vyvalují na povrch – často celé trsy, čítající celou kopu hlíz. Vyorávání s kravkami jde pomalu, a tak pantáta musí vyjet na pole v předstihu. Sběrači – obyčejně i ti nejmenší, přichází nebo přijíždí na kol, kdy už je převážná část brambor vyorána. Žluté hlízy se na ornici blýskají jako zlato. Stačí je jenom posbírat. Konec pole je však daleko. „A než je plné jabkové košek! A kolek těch košek mosi beť! A boli každé kósek člověka!“ Vůz s „toplovanéma deska-

ma a žubrama“ se plní pomalu ... I kravky jsou neklidné, zvláště, „deš žeró hovada nebo moške. S košema na tlamách ale klidně stojí, přezvekojó, kmitají ošema a oháníjó se ocasama“. Konečně jsme u cesty ... Vůz je naložený a za soumraku vrzá a skřípe po polní cestě ke vsi.

Na gruntech vládnu „čerti“ – vyorávače s radlicí a rozmetacím kolem. Rozmetací kolo vyhazuje hlízy stranou, takže se lépe sbírají. Byly taženy koňmi, později i traktory. Aby hlízy nelétaly příliš daleko, byly opatřeny plachtou s pytlou, do níž hlízy v letu narážely. Brambory se musely sbírat i na gruntech, a bývalo jich tu daleko více než na chalupě.

Sviňská strava

Do 18. století žerotínští brambory neznali. Pouze z vyprávění se vědělo, že se již ve světě pěstují – ve Španělsku, v Itálii, Nizozemsku či Německu. Na konci třicetileté války se objevují i v Praze. Ani zde však úspěch neměly. Byly brány spíše jako novinka pro obohacení české kuchyně.

Psal se rok 1772. České země byly sužovány neúrodou a hladem následkem katastrofálních dešťů v roce 1771. Tehdy se rozšířilo pěstování brambor jako rostliny, která pomáhala řešit bídu hladovějícího obyvatelstva. Důvěru však stále neměly, hlavně proto, že k nám byly přivezeny z Braniborska a v živé paměti našeho lidu byla ještě sedmiletá válka prus-

ko – rakouská z let 1756 – 1763 i vpád Braniborů do Čech v letech 1278 až 1283. I když byly brambory považovány za boží dar – dobrý, chutný a zdravý, lidem se ošklivily. Vysloužily si název „sviňská strava“. Ani u Hanáků nebyly v přílišné oblibě. Ti o nich prohlašovali, že „teprvá dež se proženó s mlikem a ječmenym šrotem přes prasata, že se dají jest“. Nelíbilo se jim, že rostou v zemi a že je prasata „dobývají“ rozrýváním půdy. Proto si vysloužily výstižný název „zemsky jabka“. I když se v jiných regionech používaly názvy kobzole, bandurek, zemák, zemňák, er-teple, brambory, a jiné názvy, pro Hanáky to bývalo odjakživa „zemsky jabko a tém pádem se nikdá nemohlo splist s jabkem stromovým!“

„Zemském jabkám“ Hanáci „přešle na choť“ až v 19. století a oblíbeným pokrmem se staly až ve 20. století. „To jož na keřkovsky rohléčce s mlikem nebo kěškó, jabkové kašó s hozenym, jabkové salát s řizkem nebo na jabkový šeške s makem a jiny pochótke nedale dopostiť“.

Čím více se šířilo sázení brambor, tím více ubývalo pohanky a prosa. Dosud nejnárodnější jídlo, velebené i starodávným příslovím – „kaša, matka naša“ vymizelo z hanáckého jídelníčku skoro úplně.

Mák máme za sebou, a kdo neví, že se u nás kdysi pěstoval i chmel, tak příště si o tom přečte.

Jiří Němec

O názvech

Asi jsem málo všímavý. Teprve nedávno jsem si totiž všiml, že naše žerotínská hospoda má nový název. Jmenuje se nyní U TURISTY. Naše obec je jistě malebná,

ovšem turisticky není moc zajímavá. Nejčastěji jí profrčí jeden, dva a někdy celý peloton cyklistů. Že by se někteří z nich sem tam zastavili v místním šenku, o tom

nemám povědomí. A tak přemýšlím, proč se hospoda takto jmenuje. Třeba se to po tomhle článku dozvím. Třeba je vysvětlení docela prozaické. Já jsem si v souvislosti

s tím vzpomněl na historku, která se mi stala ještě v době, kdy jsem chodil a bydlel v Olomouci.

Někdy v roce 1996, v době kdy jsem pracoval u jedné reklamní agentury, byl našim zákazníkem, klientem, majitel podniku Café Mahler na Horním náměstí. V tu dobu se stal též majitelem restaurace, která s kavárnou-cukrárnou sousedila jen přes ulici na rohu Michalské a Horního náměstí. Chtěl po nás, mimo jiné, vymyslet pro restauraci nějaký název, který by měl spojitost s Mahlerem.

Vyhledal jsem si tedy v encyklopedii, internet ještě nebyl, respektive byl u nás teprve v plenkách, život a dílo Gustava Mahlera, hlavně pak jeho působení v Olomouci.

Slavný rakouský skladatel a dirigent, autor mnoha symfonií a také písní, Gustav Mahler pobýval v Olomouci od poloviny ledna do po-

loviny března roku 1883. Mahler bydlel nedaleko divadla, v domě U Zlaté štiky na olomouckém Horním náměstí.

Z jeho obsáhlého díla se mi zalíbil název souboru čtyř písní:

Písně potulného tovaryše čtyři písně, původně pro hlas a klavír (1883-1885), texty: Gustav Mahler, částečně na náměty starých německých písní Chlapcův kouzelný roh.

Říkám si, možná tyhle písně, nebo alespoň část, napsal zde v Olomouci a název pro restauraci U potulného tovaryše by tak mohla být perfektní spojka na Mahlera. V jídelních lístcích by mohlo být vysvětleno, proč se restaurace jmenuje „U POTULNÉHO TOVARYŠE“.

S kolegyní jsem to probral, jí se název také líbil, a protože za agenturu s majitelem jednala ona, šla hned za tepla s návrhem za ním.

Ovšem chybička se vloudí! Ona si název v hlavě nějak popletla, napsané to neměla a na pracovní schůzce majiteli navrhla, že by se restaurace mohla jmenovat podle těch písní a sice „U potulného kejklíře.“ To se majiteli ohromně líbilo, akorát řekl, že ten název je moc dlouhý, a že jej zkrátí na U KEJKLÍŘE. Mé pozdější námitky, že kejklíř s Mahlerem nemá nic společného, už nebral na zřetel a tak se restaurace dlouhé roky jmenovala. U Kejklíře. V jídelních lístcích pochopitelně nebylo stran vzniku názvu hospody ani Ň.

Nic netrvá věčně. Dnes už neexistuje. Majitel restauraci prodal a dnes je z ní restaurace U POTREFENÉ HUSY.

Tímto zdravím všechny pracovníky naší hospody U turisty.

Jiří Němec

Vánoční chvilka poezie

Každoročně jste v prosincovém zpravodaji našli nějaký článek o Vánocích, vánočních zvycích, jejich původu a spoustu dalších informací a zajímavostí. V dnešním tisku Vánoce připomínám jen verši. Dovoluji si vám předat dvě básničky, které jsem v průběhu roku na téma Vánoc napsal. Pěkné a klidné prožití vánočních svátků vám přeje redaktor Jiří Němec.

Příchod

Pod hvězdami modro, černé stíny
zákoutí

Jiskřičky vloček pod drobnohledem měsíce

Ticho, komíny chalup blaženě
pokuřují

Krajina pod peřinou dýchá nadějí

Dětský pokoj. Kamna teplem

světélkují

Čtvero očí čekajících, na skle
přitisknutých

Dech v slzy zhmotněný roší ta-
bulky skla

Rukávy teplákových bund už jsou
Kvůli tomu mokré

Tam, tam někde v černomodré
tmě

Nad kopci, nad mihotavou září
hvězd

Tam někde už by měla každou
chvilu být

Čekaná hvězda. Musí se zjevit...
Papírovému Betlému u stroměčku
Chybí už jen ona

Dvanáctý den

Tři králové - jazyky na vestách -
asi mndlo

Jak horkem spěchají. Tož ZDAR!

Po kapsách zlato, myrhu, kadidlo
Nesou Kašpar, Melichar, Balta-
zar

Dary nesou, nesou zdáli
Z míst kde slunce vychází
Dary nesou svému Králi
V protivenství, v nesnázi.

Tři králové - vyzvědači
Do Betléma je poslal Herodes
To dítě! Kde je?! To stačí...
Vědět chci ještě dnes!

Ti tři, Herodesova špatná karta
Josefa před ním varovali
Byli docela prima parta
Dary a radu dali.

Zdrhejte! Zdrhejte, spásu naše
Herodes vraždí nevinátka!
A zálusk má na Mesiáše

A víme kam a kudy zkratka.

Ježíšek, Josef s Marií
Prchají před tím zlosynem
Tři králi stopy zakryjí
Dík nim se nikdy neminem

S Ježíškem, světlem staletí
Jež rozsvěcuje Štědré dny
Pro lásku, pro smích, pro děti
Pro víru v lepší. Pro ty sny...

Žerotínské střechy: Odpověď na otázku. Tomuto architektonickému prvku se říká ČUČEK.

Tělocvičná jednota Sokol Žerotín

zve všechny občany

na **turnaj rodičů s dětmi** spojený
s výstavou a přednáškou na
téma „Dějiny Sokola“

u příležitosti 120. výročí založení
Tělocvičné jednoty Sokol Žerotín

který se uskuteční v **sobotu**
28. prosince 2019 od 9:00
v **KSZ Žerotín**

Z akce budou pořízeny obrazové dokumentace, které budou sloužit pro potřeby obce Žerotín a T. J. Sokol Žerotín. Svou účastí vyjadřujete souhlas. Přednáška „Dějiny Sokola“ bude zahájena v 17:00 hod. v malém sále KSZ

Mistrovský turnaj ve stolním tenise

Tělocvičná jednota Sokol Žerotín uspořádala v sobotu 23. listopadu 2019 v prostorách KSZ Žerotín mistrovský turnaj ve stolním tenise. Soutěž byla zahájena úvodním proslovem starosty Tělocvičné jednoty Sokol Žerotín Vladimíra

Bajera. Turnaje se zúčastnilo pět družstev z okresu Olomouc. Velké poděkování patří zejména mladým členům naší jednoty, kteří zajišťovali obsluhu u občerstvení, a také našim hostujícím členům z T. J. Sokol Hnojice, kte-

ří organizačně zajišťovali průběh turnaje. Děk patří také obci Žerotín za pronájem prostor KSZ a pohostinství Pavlita nejen za vynikající guláš.

Tomáš Hrubý

Svoz kovošrotu 2019

Základní škola a mateřská škola Žerotín a Tělocvičná jednota Sokol Žerotín uspořádaly znovu po roce svoz kovošrotu, který se uskutečnil v sobotu 5. října 2019. Vzhledem k nízkým výkupním cenám se tentokrát utržilo pouze 4 645 Kč. Celkem se vybralo 3 080 kg kovošrotu. Tyto finanční prostředky budou znovu použity na činnost Základní školy a mateřské školy Žerotín.

Velké poděkování patří zejména členům naší jednoty, kteří se podíleli na úspěšném zvládnutí celé akce. Chtěli bychom touto cestou také poděkovat všem občanům obce, kteří se zapojili a věnovali

kovový odpad. Děk patří také Rolnickému družstvu Žerotín za po-

skytnutí techniky.

*Za Tělocvičnou jednotu Sokol Žerotín
Tomáš Hrubý*

Svoz odpadu 2020 - Žerotín

Komunální odpad:	6. ledna	20. července
	3. února	17. srpna
	2. března	14. září
	30. března	12. října
	27. dubna	9. listopadu
	25. května	7. prosince
	22. června	

Plasty:	14. ledna	28. července
	11. února	25. srpna
	10. března	22. září
	7. dubna	20. října
	5. května	18. listopadu
	2. června	15. prosince
	30. června	

Papír: po 14 dnech, vždy v liché týdny, obvykle ve středu

Sklo: dle potřeby, na zavolání

Nebezpečné odpady:	18. dubna	7 00 - 9 00
	10. října	7 00 - 9 00